

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél
7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.
Bérmendetlen leveleket
csak ismert kezekről fo-
gadunk el.
Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A részletivekkel való visszaélések és azok megszüntetésének módja.

Nyílt titok, hogy a részletivekkel üzött kereskedés a legveszedelmesebb visszaélésekre szolgáltat alkalmat úgy, hogy a részletiveket vásárló közönség panasza folyton szaporodnak, nem is említve azokat, akik nem tudva bajuk orvoslásának módját, keservüket rend szerint magukba fojtják.

A számos visszaélés egyikével akarunk — amennyire egy cikk kerete megengedi — jelenleg foglalkozni t. i. az értéken felüli magas árral, melyen e részletiveket legtöbbször áruba bocsátják és a móddal, melylyel a részletivek szédelgésén alaposan lehetne segíteni.

Az 1883. évi XXXI. t. c. 8. §-a szerint a részletivek megvásárolható, ha az értékpapír oly árral adatott el, mely az ügylet megkötésekor jegyzett árfolyamot és annak a részletivek tartama szerint számítható ár 15%-át meghaladja. A törvényhozás célja ezzel bizonynyára az volt, hogy az árral és a számítás menetével tisztában nem levő vevőt megóvják az esetlegesen célba vett megkárosítástól. Ugyanis a 15% elég tisztességes haszon oly üzletnél, hol az eladó jelzáloggal biztosítva van; miután az eredeti értékpapír a részletiv kibocsátónál marad mindaddig, míg a vevő a legutolsó részletet is le nem fizette. E törvény értelmében az eladó jogosítva van oly papírt, melynek árfolyamértéke 100 ft., 115 ft-on eladni.

A gyakorlatban azonban másképp áll a dolog. A részletiveket ugyanis legalább 24, legtöbbször azonban 36 havi részletre osztott ár mellett kötik és a 15%-os hasznot nem a törvény szellemének megfelelőleg számítják, hanem az üzlet egész tartamára úgy, hogy a 100 ftos értékpapír 24 havi részletben 130 ft-on, 36 havi részletre 145 ft-on adatik el. Minthogy a törvény értelmében az egyes részletek közötti határidőnek egyenlőnek kell lenni, világos, hogy az eladónak az eladott értékpapírba beruházott

tőkéje a részletivek megkötésétől annak lejártáig számítható idő feléig van csak künn s így az eladónak a törvény 8. §-ában engedélyezett 15% helyett 30% haszna van s ha még figyelembe vesszük a különböző díjak és költségek címén külön felszámított összegeket, a túlfizetés a vevő részéről ritkán marad 50-60%-on alul.

A törvényvel ellenkező ezen büntetés eljárás megakadályozására szolgálhatna az éber ellenőrzés, a visszaélésen rajtakapott árusítóknak példás és szigorú megbüntetése; legtöbbször segítenék azonban a kóros állapotot az értékpapíroknak kis címletekben való árusítása által.

Örömmel észlelhetjük ugyanis, hogy napjainkban folyton növekszik azok száma, akik szorgalmuk és takarékoságuk gyümölcsét értékpapírokba fektetik. Elmondhatni, hogy a tőke egyre fejlődő szerepével együtt halad annak demokratizálása is, ami leginkább kifejezést nyer mindazon értékek élénk felkarolásában, melyek a kis emberek igényeinek eleget tenni vannak hivatva.

Igazolja ez állításunkat azon rendkívüli siker, mely a legutóbbi években kibocsátott részletivek kis címletű Vöröskereszt, Bazilika sorsjegyek kibocsátását követte s mely ezen olesó papíroknak aránylag igen jelentékeny áremelkedésében nyilvánul.

Az állami járadékok céljának is a legtekintélyesebben az az állapot felelne meg, ha a lakosság mind szélesebb rétegeiben nyernének a címletek elhelyezését. Az állam hitele ugyanis sokkal szilárdabb alapon nyugszik, ha a kötvények itthon és minél számosabb tulajdonos közt oszlanak meg, amidőn tehát az államnak a maga polgárai hiteleznek, és pedig annyian, hogy igazán a nemzet zömét képezze.

Hogy nálunk az állami járadék nem vált oly általános tőkebefektetési papírrá, mint külföldön, annak oka legfőképpen abban keresendő, hogy népszerűsítésének előfeltételei sorából sajnos nélkülözzük a kis címleteket; pedig leginkább ezek volnának hivatva, hogy a jára-

déknak a nagy közönség körében való elterjedését előmozdítsák. Minél könnyebb módja nyílik a járadék megszerzésének, annál nagyobb lesz a vásárló közönség.

Nálunk a tőkeelhelyezésnek külföldön szokásos módja t. i. az értékpapírokban való elhelyezés még úgy is annyira el van hanyagolva, hogy az államnak, mely a takarékoság fejlesztésére és a legkisebb tőkéknek az elkallódástól való megmentésére föllállítja a póstatakarékpénztárt, nem szabad elzárkóznia ama kötelezettség elől sem, hogy a népet nevelje és rászoktassa a tőke megbecsülésére és annak szolid alapon nyugvó gyümölcsösztetésére, amit úgy érne el, ha gondoskodnék 50, 25 ftos, esetleg még ennél is kisebb névértékű kötvények kibocsátásáról is.

A közönség figyelme mindinkább fordul a járadék felé s a bizalmat, melyet a közönség ez uralkodó papírunk iránt tanúsít, nem hálálhatja meg jobban az állam, mint ha gyöngéd gondnal van a tőkét elhelyezni kívánó közönség mindennemű igényeire.

Ily kis címletű járadék kötvények kibocsátása által véljük mi egyuttal a részletivekkel üzött s legtöbb esetben szédelgésnek belyegezhető kereskedés megszüntetésének mielőbbi bekövetkezését. A kis címletek ugyanis könnyebben vásárolhatóak, vagy ha a vevő a legkisebb címlet vásárlására szükségelt összeggel éppen egyszerre nem rendelkezik, addig is van alkalmas helye: a póstatakarékpénztár, hova elhelyezheti tőkét és rövid idő alatt azt addig szaporíthatja, míg ugyancsak a póstatakarékpénztár közvetítésével eredeti járadékot vásárolhat.

Alispáni jelentés

a törvényhatóság 1888. máj. 1-én tartandó közgyűlésére.

Méltóságos Főispán úr!

Mélyen tisztelt közgyűlés!

A törvény által tisztemül szabott kötelességemhez képest a törvényhatóság állapotáról és a közigazgatási hivatalos ügyvitel körében tett intézkedésekről szóló jelentésemet, — mely a legutóbbi rendes közgyűléstől

„Zalamegye“ tárcája.

Egy boldogtalan asszony.

— Novella

Írta: Naglné Karay Mariska.

II.

Még mindig mereven nézett ki az ablakon; a hó már befűtötte a háztetőket, a kályhában kezdett hammadni a tűz, csak a kis leánya játszott csendesen.

Ott feküdt az asztalon a tintatartó mellett a revolver, a fiatal nő fölvetette és hosszan nézett csövébe; mily kicsiny egy ilyen golyó és mily gyorsan öl!

Észre sem vette, hogy kis leánykája oda tipegett hozzá, megállt a szék mellett és bámulva nézte anyja kezében azt az ismeretlen, fényes tárgyat.

E pillanatban künn léptek hallatszottak, valaki megnyomta a kilincset, de az ajtó be volt zárva.

— Vilma! — hangzott künn a férj szava és újra megnyomta a kilincset.

A fiatal nő összereszt, elszántan szorította szívéhez a fegyvert és lehunyta szemét.

De abban a pillanatban a kis Ilonka parányi kezeivel hozzá kapott és a gyermek ösztönszerű birhatási vágyával megragadta azt.

— Gyogyó! — tördelé.

A lövés eldördült, de a gyermek keze elvonta anyja szívtől, a golyó vállán keresztül a falba turdott.

A másik pillanatban a betört ajtón át, a férj sápadt alakja jelent meg.

Azonnal megértett mindent, oda rohant nejéhez, kikapta kezéből a még füstölő revolvért és fuldokolva kérde:

— Meg vagy sebesülve?

A fiatal nő szomorúan rázta fejét.

— Nem. Ilonka megrántotta karomat, pedig én jól céloztam! . . .

Az apa még csak most vette észre a síró gyer-

meket, kit a lövés dőreje megrémített és össze csókolt a könnyes kis arcát.

— Te voltál anyád őrangyala!

A nő még mindig fásultan ült a széken, alig tudta, mi történik körülötte és csak a férj szomorú, szemrehányó hangjára rezzenett össze.

— Miért tetted ezt?

— Bocsáss meg — rebegé, majd zokogva tette hozzá — tudod, hogy nekem ez az élet teher, én nem bírom tovább!

— Vilma! — mond a férj komolyan és megragotta kezét — hát annyira nem szeretsz, annyira gyűlölsz minket, hogy szabadulni akarsz tőlünk?

— Nem tőletek édesem, hiszen te jól tudod, mi bánt engem. Megmérgezték, tönkre tették az én életemet, sárba taposták nevemet, én azt elviselni nem bírom, én inkább

— Mondd csak angyalom — szakította félbe a férj — tettem-e én azért valaha szemrehányást neked? Elhittem-e csak egy pillanatra is? A gyanunak még csak árnyékával sem illettek soha!

— Igen, de a világ

— Mit törődöl te édesem a világgal? Okos, józan ember, aki téged ismer, úgy sem hiszi el, oly haszontalan, aljas népség fecsegésére meg senki sem ad semmit. Hiszen ha minden ártatlanul megármadt ember öngyilkossá lenne, rövid idő alatt nem maradna más a világon, mint gazember. Nem tudod te édesem, hogy a nő, legyen bármily tiszta és szent, menjen bármily egyenesen, a bojtortján még is bele kapaszkodik, mert — hosszú a rubája. És végtére is azt hiszem, a te világod a te családi köröd és még te annak boldogító anygala vagy, addig a te világod szeret, mit törődöl hát azzal a másik világgal?

— És te! — rebegi a nő — nem fáj neked, nem haragszol érte, hisz a te nevedet viselem?

— Az fájna nekem Vilma, ha itt tudnám hagyni olyan ostobaságért. Azzal sértenél meg igazán, ha nem

biznál bennem. Tudod, mily kimonthatlanul szeretlek és ha már értem nem, — folytatá a kis leányt ölébe helyezve, — élj ezért! Vagy mondd, meg tudnál válni tőle? Hát nem drágább ő előtted a világ ostobaságainál? Nem szereted jobban a menyország minden szentjeinél?

A kis Ilonka rá mosolygott és két kis fehér fogcskáját mutogatta.

— Igazad van — suttagá a nő és egyik kezével keblére ölelte gyermekét, míg másik karját férje nyaka köré fonta, — igazad van, én élni fogok értetek!

— Így Vilma, így már szeretlek. Lásd még nem is mondtam neked, beadtam kérvényemet át helyezésért. Tudom, hogy óhajtasz menekülni e meggyűlölt emberek közül, elmegyünk hát máshova; új vidék, új emberek vissza fogják adni ismét jó kedvedet és te újra boldog, elégedett leszel.

— Hisz te olyan jó vagy!

És a nő férje vállára hajtva fejét elgondolkozott, valami kimonthatlan édes érzés remegtette meg szívét, most kezdte még csak férjét igazán szeretni.

— Még egyet édes — törte meg a férj a csendet — ép most beszéltem, hogy jöttem haza a kapitány-nyal, végtelen sajnálja ő is, hogy a dolog így történt és miután nem akarsz elfogadni, egy levélkét küldött neked.

— Dobb kérlek a tűzbe — mond a nő annélkül, hogy érte nyult volna.

— Nem akarod elolvadni?

— Nem.

A férj hallgatott néhány percig.

— Megengeded Vilma hogy én elolvassam?

— Szívesen.

— Tudod mit ír? — mond a férfi áttutva a levelet. — Még is csak jellems ember ez a kapitány; azt írja, hogy mindenre képes nyugalmadért és ha te akarod, válj el tőlem és ő szavát adja, hogy nőül vesz.

A nő nem felelt mindjárt, jól esett lelkének ez

vagyis mult évi október hó 1-től ezen évi március hó végéig terjedő időszakra foglalja magában, — következőkben van szerencsém tisztelettel előterjeszteni:

A közegészségi állapot a lefolyt fél év első három havában úgy a felnőttek-, mint gyermekeknél általában kielégítő — sőt részben teljesen kedvező volt, csakis egyes helyeken, nevezetesen a csáktornyai járásban szaporodott októberben némileg a megbetegedések száma, a halálzási arány azonban az előfordult kórnekem szelidebb természeténél fogva nem emelkedett; december hónapban a változó időjárás, különösen a hosszan kitartó rendkívül hideg a közegészségi állapotra is káros hatást gyakorolván, ez egyes vidékeken nem volt teljesen kielégítő, különösen a szt.-gróthi, letenyei és perlaki járásokban, hol az előző hónapokhoz arányosítva megszorodott a beteg forgalom; ugyan ezen állapot következtéből január hónapban Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg városban, e hónapban a súlyosabb kór esetek is nagyobb mennyiségben észleltek; februárban a közegészségi állapot már annyiban kielégítőbb volt, amennyiben dacára a megbetegedések meglehetősen magas számának, a halálzási arány csökkent, március hónapban, különösen ennek második felében az időjárás szelidebb alakot öltvén, a közegészségi állapot ismét teljesen kielégítővé lett. A gyógykezelés tárgyát képezett szörványos betegségek közt a lefolyt időszak egész tartama alatt a légzőszervek hurutos és lobos bántalmi adatai legnagyobb százalékot, nevezetesen a tüdőhurutos és a téli hónapokban a tüdőlobok, ez utóbbiaknak nem ritkán súlyos esetei. Ezen felemlített kórnekemeken kívül gyógykezelés alá kerültek még ízületi és izomszövetek, továbbá orbáncznak és váltólóznak, valamint hasi agymáznak egyes esetei; ez utóbbi nevezett kór, mely egyes-ként majdnem minden hónapban felmerült itt ott, legutóbb Botán egyszerre öt egyént támadott meg az urodalmi majorban; minthogy a baj fertőző természetű, járvánnyá fajulása és tovarjedése ellen a kellő intézkedések megtétettek. Gyermekeknél a szörványos betegségek közül észleltek még a höghurut, bélhurut, és itt ott ronszó-toroklobnak — torokgyíknak, vörheny-nek, tüdő mirigylobnak egyes esetei.

A perlaki járás területén uralkodó szemésés köthártyalob-trachoma járványt illetőleg a mult év második felében a járás összes lakosságán egész lelkiismeretességgel és pontossággal teljesített vizsgálat alkalmával — a mihez az iskolás gyermekek ismételt megvizsgálása is járult — találtatott 567 tökéletes, 703 kis fokú trachoma eset. Ezen betegek gyógykezelésére kirendeltetett a perlaki járási orvos, a kottori körorvos és alkalmaztatott egy járvány orvos, kik a községek célszerű csoportosítása folytán 12 községben az e célra felszerelt rendelő szobákban teljesítik a gyógykezelést, s dacára azon körülménynek, miszerint a hosszu tartamu tél alatt uralkodott zord időjárás a gyógykezelés rendes folyamát többször megszakította ugyan, a mennyiben a távolabb eső községek beteget a rendelési helyekre mindenkor meg nem jelenhettek, mégis 46 tökéletes, 102 kistoku trachoma beteg meggyógyult, mely eredmény, tekintettel a kórnekem e legmondosabb gyógykezelés ellen is tanúsító makedasságára, minden esetre kedvezőnek mondható.

A heveny fertőző kórnekemek különféle nevei 31 községben öltöttek járványos jelleget, s mint az alább következő részletes kimutatás igazolja, 29 községben megszűntek és március végén 2 községben maradt csak további gyógykezelés alatt 7 kanyaróban szenvedő beteg; a járványokat egyenként említve:

A vérhas Szepetken uralkodott járványosan, megbetegült 18 egyén vagyis 640 főnyi lakosságnak 2.81% -a,

az elégtétel, de a férj félre magyarázta hallgatását, egy gondolat cikázott át agyán, mint a villám, hát ha még is?

— És te? — kérdé végre tompán.

— Nem akarok válni, én téged szeretlek!

Egy rövid év mult el a történet óta. Gyönyörű tavaszi nap volt, a fák már kezdtek zöldülni. Azok a gyöngéd, halavány zöld lombok oly kedvesek tavasszal, s közöttük az almafák rózsaszín virágai; a kis méhek már zümmögnek közöttük, hiszen itt a tavasz!

A fák alatt, puha karos székben vánkossok között ült egy fiatal nő, megtörve, kimerülve.

Milyen halovány az a keskeny arc, milyen sovány, kiszáradt az a kis fehér kéz s a puha, barna fűrtök között meg-meg csillámlik egy-egy ezüstsál, nem a boldogság szokta azt idő előtt elővarázsolni.

Egy kis leányka futkosott a kert utain és a halvány, beteg asszony fáradtan hajította fejét a vánkossra és szemével követte gyermeke lépteit, míg szeméből kigördült a könny.

Hiába, ha a fát egyszer fejszével megvagdalták, nem fog az soká zöldülni. Így volt Vilma is. Hasztalan akart teledni, sokkal jobban meg volt rendülve, hogy sem a lelki egyensúly helyre állt volna.

Magába zárkozott és epesztette lelkét, életerejét, napról napra fogyott és egy rövid év mivé tette!

Ha az Isten oly minderható — susogá — miért engedi, hogy az ártatlan szenvedjen mindig?

— Már megint gyöttröd megad Vilma, — mond gyöngéden egy fiatal leány és betakarta a beteget, — az idő hűvös kezd lenni, — folytatá — menjünk talán be, neked megárt.

— Hagyj még Idám — susogá a beteg — oly jó itt kint, hisz úgy sem soká láthatom már a szép természetet, engedj itt meghalni! . . .

— Vilma! — szólt feddő hangon a leány — miért busítasz minket?

— Oh édesem ne busítson az, hisz jól tudod te azt, hogy nekem a halál csak megváltás. Megmérgezték az én életemet, nem öröm az már nekem! —

A beteg egy kinosat sohajtott, Ida félre fordult, hogy ne lássa nővére előtűző könnyeit.

— Hozd ide Ilonkát — rebegé néhány pillanat múlva — hadd csókoljam meg még egyszer; én úgy érzem Idám, hogy a megváltás már nincs messze.

a megbetegültekből gyógyult 16 (88.89%) meghalt 2. (11.11%)

Himlőben Tihanyban 840 lakos közül megbetegült 48 (a lakosság 5.71% -a), ezekből gyógyult 42. (87.50%) meghalt 6. (12.50%)

A vörheny Talián-Dörögdön, Kékkuton, Tördemeczen, Gyulakeszin és Les-Tomajon öltött járványos jellegű, ezen 5 községben 4270 lélek szám közül megbetegült 2 férfi, 2 nő, 91 gyermek = 95. (a lakosságnak 2.22% -a), ezekből gyógyult 2 férfi, 2 nő, 76 gyermek = 80. (84.21% -a), meghalt 15. (15.79% -a)

Kanyaróban Alsó-Domberu, Kottori, Botfa, Gardinovecz, Kallos, Bak, Sárhida, Boczföld, Tót-Szt.-Márton, Bessenyő, Söjtör, Nova, Lenti, Sormás, Pórszombat, Kerka-Kutas, Resznek, Rédcis, Baksa, Goricsán, Novákovecz, Dekánovecz, Domasinecz községek és Zala-Egerszeg városnak együttesen 31566 főnyi lakosságából megbetegült 4 férfi, 5 nő, 1191 gyermek = 1200. (3.80% -a) a megbetegültekből gyógyult 4 férfi, 5 nő, 1161 gyermek = 1170. (97.50% -a), meghalt 23 gyermek (1.92% -a) a hónap végén további ápolás alatt maradt 2 községben 7 gyermek (0.58% -a)

Az 1887. évi védhimlő oltás 40 oltási körben 35 oltó orvos által teljesített; beoltott összesen 15351 gyermek, kik közül jó sikere lett az oltásnak 15308-nál. Összehasonlítva ez eredményt az 1886. évben beoltottakkal, a midőn oltatott 16124, jó sikerrel 16077, a különbség 1887. évben 773 beoltottal kevesebb számot mutat, a jó sikerrel oltottaknál pedig 369-et. — Visszontéjtatt a mult évben 1951, jó sikerrel 7381. 1886-ban 10932, jó sikerrel 10370, és így 1887. évben 2981 illetőleg 2989-el kevesebb.

Bonczvizsgálat teljesített összesen 63 esetben harminczor törvényszéki megbízás folytán, 33-szor pedig rendőri tekintetből; a halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki bonczolatoknál: agyvérömleny 7, agyrázódás 1, agy hártyalob 1, elvérzés 8, fuladás 5, sorvadás 2, dermedt 1, tüdőhűdés 1, béllob 1, mérgezési gyomorlob 1, tüdővízenyő 2; — a rendőrieknél fuladás 11, elvérzés 4, vízzélhűdés 7, agyaguta 4, mérgezési gyomorlob 3, agyvérömleny 1, tüdőhűdés 2, vérgelgyengülés 1.

Kisülő hullaszemle rendőri tekintetből teljesített 42 esetben, súlyos srítés bejelentett 45.

Öngyilkosságot 28 egyént követett el, kik közül magát felakasztá 11, phosphor oldatot ivott 4, kutba ugrott 4, lövés által vetett véget életének 8, egy pedig hasát felmetszve elvérzett.

Öngyilkossági kísérlet volt 2, az illetők azonban megmentettek.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 62 egyént esett áldozatává, és pedig: vízbefutott 16, a hosszan tartó zord és hideg időjárás alatt megfagyott 16, kocsi által elgázoltatott 4, leomló föld alá temetett 3, véletlenül agyonlőve-tett 2, vasuti kocsi közti összezuzatott 1, tüzvész alkalmával elégett 4, magasról leeséskor agyrázódást szenvedett 3, malomkerék lapátjai közé jutva összetörtetett 1, ledülő fa által agyon ütöttetett 7, pálika főzészor részeg állapotban a széngőzbe fult 4, letorraztatott 1.

Elmekórnek 8 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya, a betegek közül 3 mint esendes örült házi gondozás alatt hagyatott, 1 kórházi megfigyelés alatt áll, 4 pedig mint közveszélyes, tébolydált szállítottat.

Veszett macska által egy nő megmaratván, vizszony tünetei közt meghalt.

Jelentésemnek a közegészségügyet tárgyazó része kiegészítésül van szerencsém a vármegyei népesedési mozgalom adatait mult évi október hó 1-től f. é. március hó végéig terjedő időszakra nézve a lelkeszi kimu-

Ida ölébe emelé a gyermeket, ki át fonta nyakát puha, gümbölyű karjaival, a szegény asszony pedig lázasan ölelte szívéhez és elhalmozta kinos csókjaival, könnyeivel. . . .

— Apa gyün — szólt a kis leány és hirtelen lecsuszott anyja öléből, aztán végig futott a kert kavicsos útján, megállt apja előtt: — mit hoztál? És be sem várva a választ, sorra kutatta zsebeit.

— Hogy vagy Vilma? — kérdé gyöngéden a nőt és megsókolta kezét, homlokát, — megint sirtál — folytatá szomoruan — hiszen megöled azzal magad! A nő bánatosan ingatta fejét.

— Nem az öl meg engem!

Aztán néhány pillanatig maga elé nézve, hirtelen megragadta férje kezét.

— Jó hogy jössz édesem, nem akartam meghalni addig, csókoljatok hát meg utoljára és mondjátok hogy szerettek, hogy nem haragusztok rám, hogy megbocsátotok nekem. . . .

— Ki tudna rád haragudni szegény kis szenvedő angyalom, — suttogá a férj fájdalomtól elfojtott hangon és oda szorítá magához azt a keskeny kis fejét.

— Az Isten! — suttogá a nő — ő haragszik én rá! Hogy mit vétettem, azt nem tudom, de sújt kegyetlenül! Hiszen, ha ő szeretne, nem kellene még meghalnom, élhetnék boldogul, de ő nem szeret engem!

— De hogy nem szeret édesem, az Isten jó, ő meg fog gyógyítani téged.

— Ne hidd! Én nem ámitom magam, ne ámits te se. Megnyugszom benne. Én nem félek a haláltól. Csak az fél, aki nem mer megállni Isten itélő széke előtt, de én megmerek. Kérni fogom őt, tegyen titeket boldoggá, olyan boldoggá, a minő ember csak lehet e földön. . . .

Csend lőn néhány percre, csak a beteg nehéz lélegzete és az elfojtott zokogás hallatszott; végre Vilma törte meg újra a csendet, halkán, szagztatottan tördelé:

— Igen, legyetek boldogok . . . kis Ilonkát Idám reád bízom . . . szeresd helyettem is, légy neki anyja . . . én itt hagylak édesem. . . .

Gyöngéden megszorította férje kezét és lehunytá szemét, hogy többé soha fölne nyissa.

Szegény asszony kiszendvedt!

(Vége.)

tatások alapján következőkben előterjeszteni: Nagy-Kanizsán született 352, meghalt 279, szaporodás 73; Zala Egerszegben szül. 112, megh. 112; tapolczai járásban sz. 1042, megh. 761, szap. 281; szt.-gróthi járásban sz. 558, megh. 348, szap. 210; stümei járásban sz. 586, megh. 439, szap. 147; keszthelyi járásban sz. 618, megh. 366, szap. 252; kanizsai járásban sz. 824, megh. 475, szap. 349; pacsai járásban sz. 493, megh. 300, szap. 193; zala-egerszegi járásban sz. 624, megh. 423, szap. 201; novai járásban sz. 478, megh. 297, szap. 181; alsó lendvai járásban sz. 867, megh. 453, szap. 414; letenyei járásban sz. 651, megh. 395, szap. 256; perlaki járásban sz. 790, megh. 640, szap. 150; csáktornyai járásban sz. 846, megh. 632, szap. 214; összesen született 8841, meghalt 5920, s így a szaporodás 2921.

A hasznos háziállatok egészségi állapota a lefolyt időszak alatt kedvező volt, semmiféle járvány nem uralkodott, szörványosan a kérődzőknek léptenében elhullási esete fordult elő, a beérkezett szolgabírói jelentések szerint a szabályszerű eljárás foganatosított.

A tenyész apaállatok megvizsgálatván, a szarvas-marhánál tapasztaltatott, hogy a szabályrendelet értelmében a megye területén hiányzik 13 magyar, 177 nyugoti faju bika, a községek által ez ideig egy darab magyar és 29 darab nyugoti faju bika kéretett, mely kérvények a nagyméltóságú földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszterium rendeletéhez képest véleményes jelentés tétel végett az állami állatorvoshoz át-tétettek, a többi községek pedig utasítottak, hogy a hiányzó apaállatokat magán uton beszerezni mielőbb igyekezzenek.

A szarvasmarha járlati és kereskedelmi forgalmát illetőleg tisztelettel jelentem, hogy mult évi október hó 1-től f. é. március hó végéig a központból a megyebeli kör- és községi jegyzők részére kiadott 9953 drb 5 kros, 3711 drb 3 kros 16lével, — 49302 drb 5 kros, 16058 drb 3 kros és 15800 drb. bélyegtelen marhajárlati úrlap, melyekért 3713 frt 82 kr. bélyeg illeték szolgáltatott át a m. kir. adóhivatalba.

A megye területén 28 fedeztetési állomás van, melyekben 76 állami mén van elhelyezve.

Az 1888. évi fedezésre bejelentett magánmének bizottságilag megvizsgálatván, 73 tenyésztésre alkalmasnak találtatott s teuyészési igazolvánnyal látatott el, a fözsolgabíró urak pedig felhívtak, hogy járásuk községi előjáróságait felelősség terhe alatt utasítsák, miszerint a lótenyésztés érdekében hivatalos köteleességüknek ismerjék a hatóságilag igazolvánnyal el nem látott ménekkel fedeztetést ellenőrizni s a netán előforduló viszázléseket bejelenteni.

Az 1887. évi XLVIII. tczben az ezen évi hadjuttalék országgyűlésileg megajánlatván, a f. évi fősorozás az arra törvényszerint f. é. március hó 1-től április hó végéig kitűzött határidő alatt megyénk 13 sorozó járásában akadálytalanul és törvényszabta renddel foganatosított, mely alkalommal a megyére kivetett évi hadjuttalék fedezetére — a pacsait kivéve — összesen besoroztatott 646 ujonc, 65 póttartalékos, és ezeken kívül a honvédséghez besoroztatott 233; a sorozó bizottságilag kétségesnek talált hadképesség tekintetéből pedig felülvizsgálatra rendeltetett összesen 135.

A lefolyt hat havi időszak alatt a megye területén előfordult tüzesetek száma 85 volt, melyeknél összesen 61670 frt 16 kr-ra becsült érték hamvasztatott el, ebből biztosítva volt 25856 frt., s így a biztosítás nélkül szenvedett kár 35814 frt 16 kr tett ki.

Az összes tüzesetek közül a szabályszerűleg teljesített vizsgálatok által 75 esztnél a tűz keletkezésének oka kideríthető volt, — 4 esztnél gondatlanságból támodottnak tűnt ki, a többieknél pedig szándékos gyújtás gyanuja forogván fenn, mindezekre nézve a törvényszabta intézkedések megtétettek.

A népoktatás ügy állapotát a lefolyt időszakra vonatkozólag van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

Zalavármegyében a tankötelesek összes száma 66272, és pedig: 6—12 éves fiu 23359, 6—12 éves leány 23848, 13—15 éves fiu 10052, 13—15 éves leány 9013.

A tankötelesek közt vallás szerint volt: rom kath. 60012, görög kath. 71, helv. hitv. 1989, ág. hitv. 1328, möz. hitv. 2872.

A tankötelesek nyelve szerinti viszonya következő: magyar 50292, német 698, horvát 11857, vend 3425.

A tankötelesek összeírásának törvényben gyökerező s külön utasítással megállapított szigorú keresszítél vitelére s így a rendetlen iskolázás egyik legveszélyesebb, mert a tankötelesek hiányos összeírása miatt nem is ellenőrizhető alkalmának megszüntetésére a közg. bizottság november havi üléséből a vármegye összes községi előjáróságait a járási fözsolgabírák útján felhívta s az összeírás idejét és módját végzésileg ismételtlen megállapította.

Iskolába járt Zalavármegyében 53254 tanköteles a) elemi iskolába járt fiu 21763, b) elemi iskolába járt leány 20401, c) ismételt iskolába járt fiu 5082, d) ism. iskolába járt leány 4928, e) felső népiskolába járt fiu 61, f) felső népiskolába járt leány 145, g) polgári iskolába járt fiu 488, h) magán intézetbe 41, i) közép tanodába 345, összesen 53254.

Az iskolázó tankötelesek közt van: romai hath. 47786, görög kath. 6, helvét hitv. 1685, ágost. hitv. 115, möz. hitv. 2662.

Ugyanezek közt nyelvre nézve van: magyar 41289, német 651, horvát 8614, vend 2700.

Iskolába nem járt fiu 5672, leány 7346.

A tanév rendetlen megkezdéséből származott mulasztások miatt a közg. bizottság f. é. 1596. számú végzésével a megye összes járásainak fözsolgabíráit felhívta, hogy a törvényes szorgalmi hónapok betartása, s az igazolatlan mulasztások ellenőrzése érdekében ho-

zott eddigi intézkedéseknek hatáskörükbe eső mozzanatait mindenkor — különösen pedig a községek látogatása alkalmából az előjárások szigorú utasítása által legerélyesebben érvényre emeljük.

Zalavármegye összes népoktatási intézeteinek száma ezen időtájtban 411-ig emelkedett. a) jelleg szerint volt köztük: állami 20, községi 76, felekezeti 314, magán 1; b) fokozatra nézve: elemi iskola 400, felső népiskola 6, polgári iskola 5.

Az összes népoktatási tanintézetekben ezen időszakban összesen 612 tanítói állomás volt szervezve.

Ezek közül 602 tényleg be volt töltve, négy iskolát lelkészek láttak el; hat állomás üresedésben volt. Ezen tanítók közül: képesített 536, nem képesített 70, rendes 512, segéd 94, férfi 537, nő 65. Az iskola tanítási nyelve: magyar 363-ban, magyar-horvát 40-ben, magyar-német 2-ben, tulnyomon horvát 5-ben, magyar nélkül más két nyelv 1-ben.

Helyben volt egy vagy több népiskola 339 községben. Más szomszéd községbe volt iskolázásra becsatolva 197 iskola. Sem iskolázás, sem iskola nem volt 32 községben.

Az iskolai csatlakozások megállapítása s az ismétlődő iskolázás szigorú keresztül vitele számos községnek rendkívüli sajtóságot fölarajzi viszonyainál, csekély lélekszámánál s nagy szegénységénél fogva még mindig sok akadályba ütközik.

Az iskolák évi bevétele pénzben és pénzértékben mindent összevéve 361876 frt. Ebből: ingatlanok átlagos jövedelme 47110 frt, földek kamat jövedelme 1750 frt, tandíj 86940 frt, állami segély 78769 frt, községi segély 84135 frt, egyetemi segély 51718 frt, vegyes forrásokból 11454 frt. Az iskolák évi kiadása 361876 frt. és pedig: rendes tanítók fizetése 236715 frt, segéd tanítók fizetése 41813 frt, lüts tisztogatás 21542 frt, taneszközökre 6889 frt, szegény tanulók segélyezésére 1984 frt, vásárlás, építkezés és tőkésítés 20143 frt, vegyes kiadás 32790 frt.

A megye kilenc óvodáját 996 kised látogatta. Ezen időszak egyik kimagasló és eredményeiben meszeható mozzanatát a megyebeli kisedek sorsának és gondozásának érdekében a tekintetes megyei törvényhatóság által megindított intézkedések képezik, melyek a mult közgyűlés rendelkezéseihez képest a lehető tágabb körben megtették és még folyamatban vannak.

A mult év harmadik negyedében oly mélyen megintatott közbiztonság jelentésem tárgyát képező időtartama alatt fokozatosan javult, az október hónapban kihirdetett rögtön bírósági eljárás tárgyát csak két esetben elkövetett rablás képezte, melyeknél egy esetben a tettes november hó 18-án kötél általi halálra ítéltetvén, az ítélet rajta végre is hajtattott.

A csendőrség által letartóztatva lett súlyos testi sértésért 19, lopásért 108, lopás kísérletért 4, lopás gyanújárt 15, gyújtogatásért 4, katonaszökésért 5, igazolvány nélküli csavargásért 48, gyilkosságért 5, emberölésért 8, rablásért 9, sikkasztásért 1, betöréses lopásért 38, erőszakos nemű közösülésért 1, dohány csempészetért 2, verekedésért 2, orgazdaságért 2, gyilkosság gyanújárt 6, csalásért 1, okirat hamisításért 1, és négy körözött egyén.

A közmunkaügy és utépítésre nézve a mult évi decemberi közgyűlés által megállapított közmunka besztás és költségelirányzat szerinti munkálatoknak cél-szerű és sikeres toganatosítása iránt a szabályos intézkedések megtették, a közmunka váltáság pedig elégtő eredménynyel foly a pénztárba be.

A rendkívüli időjárás folytán a vármegye területén az utak egyes szakaszai oly annyira megromlottak, hogy azoknak ideiglenes helyreállítása vált szükségessé, minek fogyanatosítására a főszolgabíró urak utasítva is lettek. Az áradás különösen az alsó-lendvai járás területén több hidat pusztított el, az építészeti hivatal kiküldöttje a helyszínen megjelenve, az ideiglenes közlekedést helyreállította, a műtárgyak felvételét eszközölte, és azok alapján az építkezés fogyanatba vétetett.

A fedanyag előállítása iránt az intézkedés a megye összes kő- és kavicsbányáiban lehetőleg fogyanatba vétetett.

Az 1879. évi XXXVII. t. c. alapján előírt katonaszállási pótdalóól a mult és az előző évi összesen 61560 frt 19¹/₂ kr. hátralék törlesztésére az a. mel-lékelt számvévi kimutatás szerint e folyó évi ápril hó 4-ig befizettetett 47623 frt 96¹/₂ kr., lesz még ez évre beszedendő 13936 frt 23 kr. hátralék és a folyó évre előírt járuléok.

A megyei betegápolási pótdalóól, melyre szinte az előző évekről fennmaradt hátralék törlesztésére a mult év végéig összesen 21066 frt 35¹/₂ kr. fizettetett be, azóta e folyó évi ápril hó 9-ig befizettetett 11427 frt 51¹/₂ kr. összeg, s így ez alapba a mult és előző évi hátralékkal együtt összesen 15969 frt 01 kr. és f. évre előírt járuléok lesz ez évből befizetendő.

A megye házi és árvaspénztárainak törvény által tisztemül szabott havi vizsgálatait az illető bizottság közbenjöttével teljesítvén, az arról szóló hivatalos jegyzőkönyveket van szerencsém bemutatni.

A megye törzsvagyonra a fentebb említett pénztár vizsgálati jegyzőkönyvek és számvévi kimutatás szerint áll: részint földtehermentesítési- és takarékpénztári, részint pedig magán kötvényekben gyümölcsözőleg elhelyezett 21505 frt 18¹/₂ kr. tőke és ezután esedékessé vált 360 frt kamat követelésből, mely utóbbinak behajtása iránt az intézkedés megtétetvén, ezen befolyandó kamat összeggel együtt a megyei törzsvagyon tőke állaga jelenleg 21865 frt 18¹/₂ krt tesz ki.

Mindezekután van szerencsém a megyei központi és összes járási hivataloknak, valamint az árvaszéknek ügyforgalmi és tevékenységi kimutatását a mult évi október hó 1-től e t. évi március hó végéig terjedő időszakra a következőkben előterjeszteni:

A hivatal megnevezése	1887. évi okt. 1-től október hó 1-ig	1888. évi okt. 1-től október hó 1-ig	Összesen	Elhúzó-intézetek	1888. márc. 1-ig
Alispáni hivatalnál	2067	12318	17385	16619	766
Megeyvi árvaszéknel	1894	18891	18785	16808	1977
Megeyvi számvéviségnel	256	6002	6258	5646	612
N. Kármiza város tanácsánál	74	6417	6491	6433	58
Z. Egerszeg város tanácsánál	89	4643	4732	4643	89
Tapolczai jár. szolgabíró	173	5589	5762	5665	197
Sümegi " "	11	2522	2633	2521	12
Keszthelyi " "	13	2445	2458	2443	15
Sz. Gyódi " "	13	2449	2462	2437	25
Kármizai " "	8	3448	3456	3445	11
Z. Egerszeg jár.	503	3599	4102	4014	88
Kovácsi " "	5	2650	2655	2641	14
Pacsi " "	12	2392	2392	2392	14
A. Lendvai " "	12	3941	3953	3949	4
Letenyi " "	18	2429	2447	2426	21
Perlaki " "	61	2024	2085	2012	73
Osátkonyvai " "	45	3730	3775	3535	240
Összesen:	5229	86489	91718	87619	4199

Zala-Egerszeg, 1888. április 18-án.

Csertán Károly s. k.
Zalavármegye alispánja.

Ertekezlet a Sümeg-tapolczai vasut ügyében. Tapolca, 1888. ápr. 23.

Szombaton i. hó 21-én tartott meg méltóságos Skublics Gyula úr elnöke alatt, számos helybeli és vidéki érdeklődő közönség részvéte mellett a tapolczai-sümegi vasut ügyében egybehívott értekezlet.

Elnök Skublics Gyula úr üdvözlölvén a szép számmal egybegyűlteket, fölkérte Vastagh Jánost, mint a Tapolca város által kiküldött vasutügyi bizottság tagját, az értekezlet jegyzőkönyvének vezetésére.

Ezután előadja elnök, hogy Tapolca város képviselőtestülete által fölkérte a jelen gyűlés összehívására, az ügy fontossága tekintetéből szívesen tett eleget e megkeresésnek.

Az előzőleg már eszközölt előmunkálatokra vonatkozó iratokra nézve oda nyilatkozik, hogy eddig nem sikerült azokat megszereznie, de lépéseket teend, hogy az érdekeltség birtokába jusson.

Elnök aztán Eitner Sándor orsz. képviselőhöz a kiépíteni szándékolt Sümeg-tapolczai vonalra vonatkozólag kérdést intéz: Vajjon a vonal kiépítéséhez újra kellene-e engedélyt folyamodni? — Mire Eitner képviselő oda nyilatkozik, hogy ő a Sümeg-Tapolca-keszthelyi vonalok kiépítésére nyert engedélyt a miniszteriumtól, hangsúlyozva, hogy ha e vonalok kiépítése fogyanosítottatnék, ez esetben hathatós erkölcsi és anyagi támogatás várható a kormány részéről; végül elnök kérésére kijelenté, hogy a vasutépítésre nyert előmunkálati engedélyt e vonalok bármelyikére nézve készséggel átruházza az érdekeltségre.

Miután e vonalok kiépítésének lehetősége iránt hosszabb eszmecsere folyt és Eitner képviselő kijelenté, hogy a vasutépítésre nyert előmunkálati engedélyt a Sümeg-tapolczai vonalra is kész átruházni, az értekezlet kimondotta, hogy egyelőre a Sümeg-tapolczai vonal kiépítésére kívánja figyelmét fordítani.

Megválasztott ezután mlt. Skublics Gyula úr elnökele élén az állandó bizottság, melynek tagjai: helybeliek: Mojzer Ferenc vbíró, Leszner Sámuel, Marton Gáspár, Handlery Gusztáv és Vastagh János; vidékiek: br. Puteáni Géza és Bogyay István urak.

Elnök azon kérdésére, hogy Tapolca városa mennyivel kíván a vasutépítéshez járulni, Arvay Lajos városi jegyző azon felvilágosítást adja, hogy a városi képviselőtestület a lehető legnagyobb áldozatokat kész megadni, de határozott számokban mindaddig nem nyilatkozhat, míg a szükségelt összeg mennyiségéről magának tudomást nem szerez.

Elnök e szerint szükségesnek tartja, hogy minél előbb aláírási iverk bocsátassanak ki.

Ugyanezen indokból az értekezlet nevében fölkéri Br. Puteáni Géza és Bogyay István urakat, hogy a f. hó 26-án Zala-Egerszeg tartandó vasuti választmá nyi ülésen ezen vasut érdekeit előmozdítani sziveskedjenek.

Az aláírási iverk kinyomatása haladéktalanul eszközöltetni fog.

Aláíráások gyűjtésére fölkértek: Hertelendy Ferenc (Les.-Tómajon), Virius Vince (Németfalun), Német Dezső (Les.-Istvánon), Csemes Elek (Szt.-Békállán), Nagy Aladár (Ns.-Vítán), Svasztis Gyula (Bal. Edericsen), Br. Puteáni Géza (Szigligeten), Csígyó Pál (Gulácson), Nagy Sándor (Badacsony), Rajky Lajos (Gyulakeszin), Antal Sándor (Ns.-Tördemiczen), Bogyay István (Halápon), Papp Imre (Sáskán), Lőke István (Kápt.-Tóti), Czauka Gábor (Hegymagason), Illés Gábor (Raposkán), Fáter Mihály (Szt. Békállán), Hoffmann József (Mtsz. Kállán), Csendes József (Kis-Apátin), Kemény István (Mon.-Apátin), Tóth Lajos (Hegyesd), Borbély Ferenc (Salföldön), Czigány Károly (Köv.-Eörsön), Raksányi Károly (Bal.-Henyén), Virius Vince (gróf Deymnál), elnök úr (herege Eszterházy és gróf Eszterházytól, valamint a veszprémi püspökségnél) fog az aláírást iránt eljárni; végül Krausz Béla (Kapolcsan), Mojzer Ferenc vbíró (Tapolczán).

Az aláírási iverk f. é. május hó 15-éig nyújtandók be az állandó bizottság elnökénél. — Ezzel az ülés véget ért. —

Az ügy érdekében mi meg azon óhajt fejezzük ki, vajha az érdekelte közönség elég lelkesedéssel karolná föl az ügyet, hogy az iver végre testé válják.

F. A.

Tanácskozmány

a keszthelyi gymnasium ügyében.

A lapunk mult számában jelzett tanácskozmány a keszthelyi gymnasium meghagyása vagy megszüntetése tárgyában Svasztis Benó főispán úr öméltségá, mint a magas miniszterium kiküldöttének elnökele alatt f. hó 23-án Keszthelyen megtartott.

A tanácskozmányban részt vettek Mészáros Nándor tankerületi főigazgató, dr. Ruzsicska Kálmán megyei kir. tanfelügyelő, mint a miniszterium kiküldöttje; továbbá Pap Sándor jószágigazgatósi elnök, Takács Imre járási h. főszolgabíró, Deiningner Imre gazdasági tanintézeti, Farkas Miklós gymnasiumi, Udvarhelyi Gyula polgári iskolai igazgatók, Lénárd Ernő iskolalátogató, dr. Csanády Gusztáv iskolaszéki elnök, Reischl Vencel városbíró, Trsztyánszky Lajos városi köpviselő — mint kik főispán úr öméltségá által a tanácskozásra meghívtak.

Öméltségá üdvözlölvén a megjelenteket, felkéri őket, hogy az ügy fontosságához mérten behatóan tárgyalják a megállapítandó kérdéseket.

Ezután Lénárd Ernő a tanácskozmány jegyzőjévé megválasztatván s a miniszterium részéről ez ügyben érkezett rendelt felolvastatván, a megvitatandó kérdések és azok sorrendje következőleg lett megállapítva:

1.) A keszthelyi gymnasium látogatottsága csakugyan hanyatlott-e egy évtized óta? Mi az oka ennek?
2.) Indokoltnak látszik-e a keszthelyi gymnasium megszüntetése a látogatottság apadása miatt és a szombathelyi főgymnasiumnak párhuzamos osztályokkal való ellátása tekintetéből?

3.) Célszerűnek látszik-e a Keszthelyen létező két előkészítő tanintézetet, t. i. a gymnasiumot és a polgári fiú-iskolát együttesen fenntartani, és szükséges-e mindkettő?

4.) Ha mindkettő nem szükséges, melyik tanintézet lenne a város és vidéke tanügye érdekében fenntartandó — esetleg elégséges lenne-e a gymnasium megszüntetése mellett a polgári iskolát latin tanszékkel el látni és ipari- vagy kereskedelmi középiskolával kibővíteni?

Az értekezlet mindegyik kérdés tüzetes megvitatásába bocsátkozott s a tanácskozmány eredményét elnök öméltségá a következőkben egybetoglalva mondotta ki:

Az I) kérdésre. A bizottság a keszthelyi gymnasium létszámában az utolsó évtized alatt — ámbár nem lényeges — apadást constatál és ennek okát egy részt abban találja, hogy a gymnasium csak négy osztályú, más részt abban, hogy a polgári iskola 6-ik osztályából a gazdasági tanintézetbe eddig megengedve volt átléphetés miatt a polgári iskolát többen látogatták. E felvétel megszüntetése után azonban a gymnasium létszáma már a jelen évből 25%-kal szaporodott.

A II) kérdésre: A bizottság a keszthelyi gymnasium megszüntetését sem az utolsó évtizedben mutatkozó lényegtelen apadás, sem a szombathelyi főgymnasiumnak párhuzamos osztályokkal ellátása miatt indokoltnak nem tartja.

A III) kérdésre: A Keszthelyen fenálló két intézet — algymnasium és polgári fiúiskola együttes fenntartása nem szükséges, mert az eredmény nem áll arányban a reájuk fordított áldozatokkal és egyik sem elégti ki teljesen a helyi érdekeket.

A IV) kérdésre: Keszthely város és vidéke tanügyi érdekében a gymnasium fenntartandó s főgymnasium-ma vagy legalább hatosztályúvá kiegészítendő, a polgári fiúiskola pedig megszüntetendő. A gymnasium megszüntetése mellett a bizottság sem a latin tanszékkel és kereskedelmi középiskolával kibővített polgári iskolát, sem pedig az alreáliskolát nem tartja elégségesnek.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Egyházi kitüntetés. Ö felsége a vallás- és közoktatásügyi miniszterium előterjesztésére a vasvár-szombathelyi székes-káptalanban dr. Stegmüller Károly pápóczi perjel és zala-egerszegi főesperesnek az órkánoknokságra s Góry Antal alsó-lendvai főesperes és utolsó mesterkanonoknak a pápóczi perjel és zala-egerszegi főesperességre való tokozatos elöléptetését jóváhagyván, az ekként megüresedő alsó-lendvai főesperességet és utolsó mesterkanonoki állomást Schwarz Mihály tiszteletbeli kanonok, esperes és királyfalvi plebánosnak adományozta, dr. István Vilmos püspöki titkárt pedig a nevezett székes-káptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki.

Személyi hír. Vasary Kolos pannonhalmi főpápi, f. hó 26-án a déli vonattal Keszthelyen át a rend birtokára, Zala-Apátiba utazott. Üdvözljük a jeles főpapot megénkben.

Katona-szemle. Gráf Ede lovag, honvéd ádlátás, f. hó 23-án, Henneberg Károly lovag, lovasági felügyelő, f. hó 24-én a Keszthelyre érkezvén, az ott állomásozó 8-ik honvéd huszárezred két százada felett szemlét tartottak.

Gyászhir. Molnár Antal perlaki alesperes plebános, a mult cyklusban a csáktornyai kerület képviselője, f. hó 21-én reggel agyszélhűdésben hirtelen elhunyt.

Levelező tag. A m. kir. földtani tanintézet Kovács Károlyt, Zala-Egerszeg rendezett tanácsú város polgármesterét, levelező tagjává választotta.

A megyei vasutügyi bizottság értekezlete. Ismeretes olvasóink előtt, hogy az októberi megyei rendes közgyűlés a helyi érdekű vasutak építése tárgyában a megyéhez érkezendő folyamodványok felett való előleges

tanácskozás és véleményadás céljából, a megye alispánjának elnöke alatt egy bizottságot alakított, melyben képviselve van a megye összes járása. E vasúti bizottság Csertán Károly alispán úr elnöke alatt 26-án tartott értekezletet, melyen mint értesülünk - elhatározták, miszerint a törvényhatósági közgyűlésnek javasolni fogják, hogy — miután a Boba-János-háza-Sümegei vonalra Eitner Sándor orsz. képviselő és érdektársai kiépítik — a sümegei-tapolczi és a Sümege-Szent-Iván-Alsó-Lendva csáktornyai-vonalrész kiépítésének előmozdítására a megye 600,000 forinttal járulna, azonban nem a közmunka alából a közmunkaváltság árának felemelése által, hanem ez összeget 40 évi törlesztéssel valamely pénzintézetnél venné fel a megye s pótdó gyanánt vettetik ki a megye közönségére. Részünkből az ügy illetlen megoldását nagyon is méltányosnak és igazságosnak tartjuk. Ha a megyének érdeke amint hogy nagyon is érdeke — a vasút építés: úgy e cél megvalósítására áldozzon a megye közönségének egyeteme.

Az óvodai egyesület alakuló közgyűlése május 6-án d. u. 3 órakor tartja az „Arany Bárány” kaszinói helyiségében.

A balatoni halász-szövetkezet f. hó 18-án Bognáron tartott rendkívüli közgyűlésén behatóan foglalkozott az orv-halászat kérdésével s méltatva azon üdvös intézkedéseket, melyeket az egyes parti vármegyék által alkotott szabályrendeletek az orv-halászat megakadályozása tárgyában tartalmaznak, e szabályrendeletek szigorú és pontos keresztülvitelének nehézségét abban találták, hogy az egyes őrsállomásokon levő csendőrség teljesen elégtelen az ellenőrzés foganatosítására. Az óhajtott cél elérése tekintetéből elhatározta, hogy megkeresi haladéktalanul a fehérvári csendőrpáncsnokságot, miszerint utasítsa a parancsnokságra alá tartozó őrsőket, miként annyszor amennyiszor a közigazgatási hatóságtól felhívást kap a balatoni orv-halászok üldözése tárgyában, összes nélkülözhető legénységét a meghatározott órában s a meghatározott pontra küldje s ott vagy a csendőrség, vagy egy közigazgatási tisztviselő rendelkezésére bocsássa. Megkeresi továbbá a parti főszolgabírákat, hogy az összpontosításokat 2—3 ízben foganatosítsák saját járásukban s ha csak lehetséges, a vezetést vagy maguk eszközölké, vagy helyettesük által eszközöltessék a hely színein. A szövetkezet végül jutalmat fog kitűzni azon esendő részére, aki az orv-halászok üldözése körül legnagyobb buzgalmat fejt ki.

A zala-egorszei tekeegyletnek f. hó 29-én délelőtt 11 órakor az „Arany Bárány” emeleti helyiségében tartandó évi rendes közgyűlésére felhívjuk az egyesület tagjainak figyelmét.

Egyházi hír. Győre János veszprémi egyházmegyei áldozár, csurgói segédlelkész hason minőségben Keszthelyre helyeztetett át.

Jegyzői szigorlat tartatik május hó 4. és 5-ik napján.

Erdőtervek jóváhagyása. A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a tihanyi Szent-Benedek rendű apátságának balaton-türedi és Usukovecz község urbérései érdeinek ideiglenes gazdasági terveit jóváhagyta.

A Szent-György-nap nyolcadik országos vásár városunkban f. hó 30-án tartatik. Tekintve, hogy az idei Bálint napi országos vásárunk az akkor uralkodott zord időjárás, a virágvas. vásár pedig az az napi erős esőzés miatt nagyonis néptelen volt, kilátásunk van rá, hogy eme harmadik vásárunk kedvező időjárás mellett nagy látogatottságnak fog örüvendeni.

Kitüntetett könyvkereskedés. A Lampel Róbert-féle, most Wodianer F. és Fiai tulajdonát képező könyvkereskedő-cégnek a közművelődés körül szerzett érdemei elismerésül a király a cs. és kir. udvari könyvkereskedői címet adományozta.

Jégbiztosító szövetség. A „magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége” f. hó 23-án tartotta közgyűlését az első magyar általános biztosító társaságnál gróf Jankovics László elnöke alatt. A közgyűlésen, mint az első magyar általános biztosító társaság részéről adott jelentés tudatja, bejelentették a társaságnak azt a határozatát, hogy a szövetség tagjai az egy évi díj összegéig terjedő kifizetés kezességének kötelezettsége alól felmentetnek. A közgyűlés a bizottságot megbizta, hogy ezen intézkedésről a gazdaközönséget értesítse. A felügyelő és vizsgáló bizottságnak a múlt évben tartott ülésére vonatkozó jegyzőkönyvek tudomásul vétettek, s a közgyűlés úgy a bizottságnak, mint az első magyar általános biztosító társaságnak a felmentvényt megadta. Ezután 45 tagu felügyelő- és vizsgáló bizottságot választottak. Megyénk részéről a felügyelő bizottságba az idén is Skublics Jenő földbirtokos ur lett beválasztva. E bizottság a szövetségi alapszabályok értelmében három évig fog működni. Vicszmányi Ödön indítványára a kezelő biztosító társaságnak, az elnöknek és az alelnöknek, valamint a jegyzőnek jegyzőkönyvileg köszönetet mondott a közgyűlés. Ülés után a felügyelő és vizsgálóbizottság nyomban megalakult és elnökévé Jankovics László grófot, alelnökévé pedig Melczér Gyulát s Thurn-Taxis Egon herceget választotta meg.

Színészeti hír. Lapunk mult számában említettük, hogy Nagy-Kanizsán Komáromy Mariska, az operaház tagja ment vendég szerepekre. Föllépett a „Kisasszony felesége”, „Boccaccio”, „Veres haju” és „Büvös vadász” című darabokban s gyönyörű hangjával teljesen meghódította azt a kevés közönséget, mely még az ottani színházat látogatja. Csakis mesterséges eszközökkel bírta Ságly szinigazgató, az ottani erősen kritikus közönséggel szemben ennyi ideig kibuzni.

Akik az oltárról loptak. Szinte kétségbeejtő az a leirhatatlan romlottság, mely korunkban erős fészket ver magának, még a fejlődő fiatalság szívében is. Nem kimélnék az ily romlott lelkeket semmit, senkit; nincs előttük semmi szent. Elveszik az irtalom és könyörület adomány-filléreit; meglopják az oltárt. Ily lopásnak jöttel nyomára Nagy-Kanizsán, f. hó 16-án. Már régtől

feltűnt, hogy az ottani közkórház egyik pénztgyűjtőjében feltűnően csekély a befolyó könyöradomány. A gyanú fenállt, de semmit se lehetett észrevenni, ami azt teljesen alaposná tette volna. Végre a fenti napon észrevették, hogy a perzselyek egyike fel vágta s a vágás egészen friss. Megnézték a másikat is; szintén fel volt vágva. Mindkettő alulról. Azonnal jelentés tételre a rendőrségnél, mely Hegedűs József, Czukelter József, Unger Géza és Schreiter Géza rovvott előléti csavargó suhanccokat vette gyanuba. A nyomozás csakugyan rájuk stűtötte a gáztettet. — Egy másik tolvaj meg az ottani Szent-János templom sekrestyébe ment be buzaszentelő nap reggelén s onnan a csengetyűs pénzgyűjtőt, melyben úgy 30 kr. körül volt, ellopta.

Tanügyi hír. Lapunk egyik előző számában írtuk, hogy a nagy-kanizsai tanítói járáskör máj. 17-én tartandja tavaszi közgyűlését, Pallinban. Ebben változás történt, amennyiben a gyűlés nem 17-én, hanem 24-én fog megtartatni. Az első határnap összeesett volna az izz. pünkösddel; az ottani járáskör tagjai között pedig szép számban vannak az izraeliták.

Csompészett halak. A nagy-kanizsai rendőrség Weinberger Mór nagykanizsai mézáróstól rothadásnak indult halakat foglalt le, miket elakart az ottani piacon árusítani. Foglálás után a rendőrség constatálta, hogy azok a most halászatilalom alatt álló Balatonból való csukák; ennél fogva e tényről az illetékes hatóságot értesítette, az ügyet pedig áttette a városi tanácshoz.

A tolvaj bádogossegéd. Filák György, Nagy-Kanizsán tartózkodó bádogossegéd, ki már lopás miatt több ízben büntetve volt, a legutóbbi időben több alkalommal vitt bizonyos mennyiségű horgonylemezeket Strem Bernát, ottani zsidóbaroshoz eladás végett azt mondván, hogy Szeiler bádogos küldi. Legutóbb egyszerre 17 kilónyit vivén, Stremnek feltűnt a dolog és személyesen vitte el a pénzt Szeilerhez. Ekkor kiderült, hogy onnan horgonylemezek nem küldettek s Filák ott nem is szolgált. A horgonylemezek tehát merőben lopottak voltak; a nyomozás folyamatban van.

A nagy-kanizsai kereskedelmi- és iparbank részvénytársulatnak 1887. mint 20-ik tüzletévi kimutatása szerint *Vagyon*: pénzkészlet 16481 frt 83 kr., váltótárca 179306 frt 62 kr., értékpapírban adott előleg 25196 frt, értékpapírok készlete 8459 frt 44 kr., pénznekem készlete 2614 frt 92 kr., szelvények készlete 333 frt 50 kr., intézeti ház 46000 frt., szelvények 210 frt, kézi zálog által biztosított követelések 11369 frt 29 kr., adóss 19237 frt 75 kr., összesen 309219 frt 35 kr. *Teher*: részvénytőke 200000 frt, tartalékalap 14000 frt, nyugdíjalap 431 frt 42 kr., betétek 31851 frt 50 kr., átmeneti kamatok 4403 frt 45 kr., tel nem vett osztalék 88 frt, hitelezők 42679 frt 26 kr., egyéb tartozások 3675 frt 05 kr., nyereségnyegyenleg 12090 frt 67 kr., összesen 309219 frt 35 kr.

A dunántúli megyék erdősegeinek területe a zala-egerszei kir. erdőhivatal kimutatása szerint a következő: 12,982 katasztrális hold véderdő, 12,845 kat. hold futó homokon álló erdő, 647,034 kat. hold feltétlen erdő talajon álló erdő, 746,450 kat. hold nem feltétlen erdő talajon álló erdő. Az erdősegek összege ekkép 1.419,311 kat. hold. Ebből *Zalavármegyében* van 4300 kat. hold véderdő, 1,538 kat. hold futó homokon álló erdő, 93,534 kat. hold feltétlen erdő talajon álló erdő, 162,417 kat. hold nem feltétlen erdő talajon álló erdő s így megyénk erdősegeinek területe 261,789 kat. hold.

Magyar pótkávé. A rövid idő alatt nagy hirre és nagy elterjedésre szert tett *Lenck-kávé* már megyénkben is majdnem mindenütt kiszorította a külföldi pótkávékat. Örömmel regisztráljuk ezt, mert eddig csak pótkávéért évenként két millió forint magyar pénz vándorolt ki a külföldre. Hazafias gazdaasszonyaink és az üzletvilág figyelmét felhívjuk lapunk mai számának *Lenck-kávé* hirdetésére.

Az 1887. évi aratás eredménye megyénkben: *buza* termett 74,943 holdon 559,904 metermáza (q), átlag egy holdon 7-47 q; *rozsa* 95,965 holdon 563,859 q, átlag egy holdon 5-88 q; *árpa* 32,852 holdon 283,358 q, egy holdon átlag 7-10 q; *zab és tönköly* 20,749 holdon 95,051 q, egy holdon átlag 4-58 q; *repce* 1,954 holdon 8115 q, egy holdon átlag 4-15 q; *köles és tatárka* 2,872 holdon 15,612 q, átlag egy holdon 5-44 q; *szemes tengeri* 56,764 holdon 286,692 q, átlag egy holdon 5-05 q; *borsó, lencse, bab és magbúkköny* 7,911 holdon 30,4139, átlag egy holdon 3-84 q; *dohány* 28 holdon 1769 q, egy holdon átlag 6-29 q; *len* 880 holdon 1,813 q mag és 1.021 q fonal, átlag egy holdon 2-06 q mag és 1-16 q fonal; *kender* 2,039 holdon 5,696 q mag és 4,078 q fonal, átlag egy holdon 2-79 q mag és 2 q fonal; *cukorrépa* 408 holdon 21,060 q, egy holdon átlag 52 q; *burgonya* 16,239 holdon 445,660 q, egy holdon átlag 27-44 q; *takarmanrépa* 5,383 holdon 517,501 q, egy holdon átlag 96-14 q; *lucerna, lóhere, baltacim* 15,297 holdon 195,240 q, egy holdon átlag 12-76 q; *búkkönykeverék* 7,113 holdon 84,087 q, egy holdon átlag 11-82 q; *természetes kaszáló* 115,074 holdon termett 062,407 p, átlag egy holdon 8-36 q. —

Vasuti menetrend. *Szent-Ivánról Nagy-Kanizsa felé* indul 12 óra 32 perckor délután, 8 óra 55 perckor este, 2 óra 45 perckor éjjel. *Szombathely felé* indul 8 óra 28 perckor reggel, 3 óra 32 perckor délután, 1 óra 48 perckor éjjel.

Tantalus kintjai.

Ezen elnevezés alatt a legnagyobb fájdalmakat és gyötrelmeket szoktuk érteni, minőket egy halandó szenvedhet. Idült vesebaj okvetlenül a legborzasztóbb kinkokat szokta okozni, melyeket ember egy ideig csak elszenvedni képes. — Aggasztó érzés, nehéz lélekzés, gyomorhaj, gyötrő főtájás és láz, nagy fájdalmak a vizeleti szervekben, szuró szagatás a hátban, egyes fájdalmak, melyeknek a vesebajos ember alá van vetve.

Fájdalom, igen sokan nagy hibát követnek el, midőn mindezeket egyes betegségek jeleinek tekintik, ahelyett, hogy e bajok *alapokát* vagyis a vesék beteges állapotát vennék figyelembe. Itt pedig a *Warner-féle Safe-gyógymód* a nélkülözhetlen eszköz. Ezt igazolja W. Kalkhake ur is Oppendorfbán Wehden mellett és írja: „Értesitem Önt, hogy önnek két palack Warner-féle Safe gyógyszere és Önnek Safe labdacsaí engem irtóztató vesebajomból tökéletesen kigyógyítottak és most a legjobb egészségnek örvendek.” Elárúsítás és szétküldés csakis gyógyszerárak által. Ára 2 frt 80 kr. Raktárak: Kaszter Sándor és Unger Domokos gyógyszerárakban Zalaegerszezen. Főraktár Prágában az „Einhorn”-hoz címzett gyógyszerárban.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

Hirdetések.

Egy hintó

olcsó áron eladó.

Bővebb értesülés nyerhető
Óry Pálnál

Z.-Egerszezen Körmen di utca
107 házszám alatt.

Bármely gazdaságban nélkülözhetlen.

Carbolineum Avenarius

a legszebb, legolcsóbb festő- és mázoló, vízhatlanító szer, szép diófa színben **fatárgyak bevonására**, ugymint félszerek, gazdasági szekerek és egyéb eszközök befestésére, lécek, kerítések, fa karók és minden egyéb, az idő viszontagságainak kitett **farészek be-mázolására.**

Legjobb óvszer a rothadás ellen s a zsindeletyűtöket elpusztíthatatlanná teszi.

Arjegyék és utasítás ingyen.

1 kiló ára 25 kr. o. é.

Carbolineum gyár Amstetten Alsó-Aus triában.

Egyedüli bizományi raktár Zala-Egerszezen

Hubiuszky Adolf

vas-, fűszer- és festék kereskedésében.

Bármely gazdaságban nélkülözhetlen.

Magyar iparcikk

aránylag rövid idő alatt oly bámulatos mértékben még nem terjedt el, mint a

Lenck-kávé,

mely minden tekintetben felülmulja a kereskedelemben előforduló összes pótkávékat. A ki jó kávé akar inni, ma már nem nélkülözheti a

Lenck-kávé,

mely kellemes illatot s szint ad a kávénak.

A t. elárúsító urak **rizikó nélkül** győződhetnek meg a **Lenck-kávé** kitünőségéről, a mennyiben **Lenck S.** soproni pótkávégyára levelező-lapon kifejezett kívánságra mintákat **rogtón ingyen** és **bermentve** küld. Nagyban való megrendelések is a **soproni gyárhoz** intézendők.

